Lietas Nr. C20270616

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Liepājā 2017.gada 13.martā

Liepājas tiesa
tiesnesis Iļja Grigorjevs
rakstveida procesā izskatīja civillietu AS "Norvik Banka" maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 9.novembrī AS "Norvik Banka" (turpmāk – prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ (turpmāk – atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2012.gada 18.decembrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts Aizdevuma līgums Nr.PTKR010151 (turpmāk - Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājai tika piešķirts un izsniegts aizdevums 494,72 EUR (347,69 LVL) apmērā atbildētājas saistību pilnīgai izpildei pret prasītāju. Aizdevuma gada procentu likme tika noteikta 22,48%, savukārt aizdevuma atmaksas termiņš noteikts 2015.gada 28.decembris.

Saskaņā ar Aizdevuma līguma maksājumu grafiku atbildētājai bija jāveic ikmēneša maksājumi 19,21 EUR (13,50 LVL) līdz katra mēneša 28.datumam, nodrošinot, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos atbildētājas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai.

Saskaņā ar līguma 3.1.punktu, par katru Aizdevuma līgumā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētājai piešķirta saistība maksāt prasītājai līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas. Pamatojoties uz Aizdevuma līgumu atbildētājas pienākums atmaksāt kredītu un maksāt procentus par kredīta izmantošanu maksājumu grafikā noteiktā kārtībā, nodrošinot nepieciešamo naudas summu savā norēķinu kontā.

Norādīts, ka atbildētāja pienācīgi nepildīja ar Aizdevuma līgumu uzņemtās saistības, jo nenodrošināja, lai maksājumu grafikā norādītajos datumos viņas kontā ir pietiekošs naudas daudzums aizdevuma atmaksas veikšanai. Līdz ar to 2015.gada 28.decembrī, iestājoties aizdevuma atmaksas termiņam, atbildētājas saistības netika izpildītas saskaņā ar Aizdevuma līgumā un maksājumu grafikā pielīgto atmaksas kārtību. Pēdējais maksājums saistību daļējai izpildei saņemts 2015.gada 15.decembrī 30,00 EUR apmērā.

Prasītāja 2015.gada 7.decembrī nosūtījusi atbildētājai pirmstiesas brīdinājumu, aicinot atbildētāju līdz 2015.gada 23.decembrim labprātīgi izpildīt kavētās saistības. Pēc pirmstiesas brīdinājuma nosūtīšanas atbildētāja savas saistības nav izpildījusi.

Ar Liepājas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesnesa 2016.gada 1.augusta lēmumu prasītājas pieteikums pret atbildētāju par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā atstāts bez izskatīšanas.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas pamatparādu 214,90 EUR, līgumiskos procentus 65,59 EUR par laika posmu no 2014.gada 28.decembra līdz 2016.gada 17.oktobrim, līgumsodu 21,49 EUR. Lūdz piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai visus tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos procentus 6% gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas.

Prasība pamatota uz Civillikuma 1587., 1716., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1762.panta 1.punktu, 1764.pantu, 1765.panta pirmo daļu, 1811., 1934, 1943.pantu, 1946.panta pirmo daļu.

Prasība celta Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā kā maza apmēra prasība. Prasītāja norādījusi, ka nevēlas lietas izskatīšanu tiesas sēdē (lietas 7.lapa).

[2] Atbildētāja paskaidrojumus Civilprocesa likuma 250.^{23} panta kārtībā nav sniegusi, nav lūgusi lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

[3] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajā daļā noteikts, ka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmajai daļai, pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesnesi, kura tiesvedībā atrodas lieta, kā arī pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (lietas 25., 26.lapa).

Pusēm paziņojums par rakstveida procesu nosūtīts 2016.gada 27.decembrī. Atbildētājai paziņojums tika nosūtīts uz atbildētājas deklarētās dzīvesvietas adresi (lietas 29., 30.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta piekto daļu tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc deklarētās dzīves vietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīves vietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otrā daļa noteic, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, deklarācijā norādīto papildu adresi, fiziskās personas norādīto adresi saziņai ar tiesu vai juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu, vai trešajā dienā no dokumentu nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar elektroniskā pasta sūtījumu, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai pusēm paziņots par datumu, kad lieta tiks izskatīta rakstveida procesā. Papildus pieteikumi vai lūgumi nav saņemti. Šādos apstākļos lieta izskatāma rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[4.1.] No lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem redzams, ka 2012.gada 18.decembrī prasītāja un atbildētāja noslēguši aizdevuma līgumu Nr.PTKR010151 (turpmāk – Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru atbildētājai tika piešķirts aizdevums 347,69 LVL atbildētājas saistību pret prasītāju pilnīgai izpildei, kas izriet no 2009.gada 10.augusta aizdevuma līguma Nr.PTKR003334, ar kredīta atmaksas termiņu 2015.gada 28.decembris (lietas 11. lapa).

No lietā esošā pielikuma Nr.1 Aizdevuma līgumam (maksājumu grafiks) redzams, ka atbildētājai, lai atmaksātu saņemto aizdevumu un samaksātu kredīta procentus, laika posmā no 2013.gada 28.janvāra līdz 2015.gada 28.novembrim bija jāveic ikmēneša maksājumi 13,50 LVL apmērā un pēdējais maksājums – 2015.gada 28.decembrī 13,60 EUR apmērā (lietas 12.lapa).

Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 3.panta otro daļu, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, *euro* vienlaikus ieviež skaidras, bezskaidras un elektroniskās naudas norēķinos. Savukārt *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta otrā daļa noteic, ka, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes 2013.gada 9.jūlija Regulu (ES) Nr.870/2013 ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2866/98 attiecībā uz euro maiņas kursu Latvijai un Eiropas Savienības Komisijas 1998.gada 31.decembra Regulas (EK) Nr. 2866/98 ir noteikts *euro* maiņas kurss attiecībā pret latu 1 EUR = 0,702804 LVL.

Atbilstoši minētajām tiesību normām tiesa konstatē, ka prasītāja ir piešķīrusi atbildētājai aizdevumu 494,72 EUR apmērā.

Ar lietā esošo konta izrakstu un parāda summas aprēķinu ir pierādīts, ka aizdevums atbildētājai ir izmaksāts 2012.gada 18.decembrī, un neatmaksātā aizdevuma pamatsumma uz prasības celšanas brīdi ir 214,90 EUR. Pēdējo maksājumu savu saistību daļējai izpildei atbildētāja veikusi 2015.gada 15.decembrī 30,00 EUR apmērā (lietas 13., 17.-19.lapa).

[4.2.] 2015.gada 8.decembrī prasītāja ir nosūtījusi atbildētājai pirmstiesas brīdinājumu, kurā norādījusi parāda summu un lūgusi parāda samaksu veikt līdz 2015.gada 23.decembrim, brīdinot, ka, ja līdz norādītajam datumam netiks veikta parāda samaksa, prasītāja būs spiesta vienpusēji pirms termiņa izbeigt Aizdevuma līgumu un vērsties tiesā par parāda summas un tiesvedības izdevumu piedziņu (lietas 14., 15.lapa).

[4.3.] Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu tas, ka samaksa ir izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tiesa konstatē, ka prasītāja ir pierādījusi, ka tai ir prasījuma tiesības pret atbildētāju, ka atbildētāja nav izpildījusi savas no Aizdevuma līguma izrietošās saistības, jo nav veikusi viņai piešķirtā kredīta atmaksu Aizdevuma līgumā noteiktajos termiņos, un ka atbildētājai piešķirtā aizdevuma pamatsummas parāds ir 214,90 EUR.

Līdz ar to prasība daļā par galvenā parāda piedziņu ir pamatota un apmierināma, jo atbildētāja nav cēlusi iebildumus pret prasību, iesniegtos aprēķinus nav apstrīdējusi un nav iesniegusi tiesai pierādījumus, ka parāda summa ir samaksāta.

[5] Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1764.pantu visādos mantiskos darījumos un aktos, kas nodibina pienākumu maksāt procentus, atļauts nolīgt procentus, kuru apmēru var noteikt līdzēji savstarpēji vienojoties, bet vienpusējos aktos - to izdevējs pēc sava ieskata, ciktāl likums neparedz aprobežojumus šajā ziņā. Par prettiesiskiem uzskatāmi nesamērīgi un godīgai darījumu praksei neatbilstoši procenti.

Civillikuma 1765.pantā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā.

No Aizdevuma līguma 1.3.punkta redzams, ka par kredīta izmantošanu atbildētāja apņēmusies maksāt prasītājai procentus pēc likmes 22,48% gadā no faktiski izmantojamās kredīta summas.

Par kredīta izmantošanu prasītāja aprēķinājusi procentus 65,59 EUR apmērā, tostarp par laika posmu no 2014.gada 28.decembra līdz 2015.gada 28.decembrim 26,14 EUR un par laika posmu no 2015.gada 28.decembra līdz 2016.gada 27.oktobrim 39,45 EUR.

Pārbaudot iesniegtos procentu aprēķinus, tiesa konstatē, ka pēc 2015.gada 28.decembra, kas ir kredīta atmaksas termiņš, prasītāja turpinājusi rēķināt procentus pēc Aizdevuma līguma 1.3.punktā norādītās procentu likmes – 22,48% gadā.

Tiesa piekrīt prasītājas apgalvojumam, ka Aizdevuma līgumā noteiktais kredīta beigu termiņš nav uzskatāms par līguma spēkā esamības termiņu, pēc kura beigām līgums vairs nebūtu spēkā, un prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētājas līgumiskos procentus līdz prasības celšanas dienai.

Judikatūrā ir izteikta atziņa, ka līgumiskie procenti un līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināmi līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-644/2013*). Šī atziņa piemērojama gadījumos, kad aizdevuma līgums ir kad līgums izbeigts pirms termiņa, kādai no pusēm vienpusēji atkāpjoties no līguma (*sk. Zemgales apgabaltiesas 2015.gada 18.jūnija spriedumu lietā Nr.C10060314, Zemgales apgabaltiesas 2015.gada 7.oktobra spriedumu lietā Nr. C15223914*).

Šajā lietā tiesa konstatē, ka nav iesniegti pierādījumi tam, ka Aizdevuma līgums tika izbeigts pirms termiņa, prasītājai vai atbildētājai vienpusēji atkāpjoties no tā.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka Civillikuma ceturtās daļas desmitajā nodaļā norādīti šādi saistību tiesību izbeigšanās pamati: izpildījums, ieskaits, prasījuma un parāda sakritums, atcēlējs līgums, pārjaunojums, izlīgums, tiesas spriedums, noilgums.

Pierādījumi, kas apstiprina to, ka no Aizdevuma līguma izrietošās saistības ir izbeigtas uz kāda no iepriekš norādītajiem pamatiem, tiesā nav iesniegti.

Līdz ar to tiesa nonāk pie secinājuma, ka šādos apstākļos Aizdevuma līgums paliek spēkā arī pēc aizdevuma atmaksas termiņa beigām, un no tā izrietošās saistības, tostarp saistības maksāt līgumiskos procentus, atbildētājai ir jāpilda arī pēc 2015.gada 28.decembra.

Ņemot vērā norādītos apsvērumus, tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumisko procentu 65,59 EUR piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[6] Atbilstoši Civillikuma 1716.panta pirmajai daļai līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Minētā panta trešajā daļā noteikts, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Aizdevuma līguma 3.1.punktā ir noteikts, ka par katru Aizdevuma līguma 2.2.1. un 2.2.3.punktā norādītās saistības izpildes kavējuma dienu atbildētāja maksā prasītājai līgumsodu 0,15% apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Savukārt Aizdevuma līguma 3.2.punkts noteic, ka, gadījumā, ja atbildētāja pieļauj Aizdevuma līguma 3.1.punktā minēto saistību izpildes nokavējumu ilgāk par 30 dienām, prasītāja ir tiesīga, nebrīdinot atbildētāju, palielināt atbilstoši Aizdevuma līguma noteikumiem piemērojamo līgumsodu līdz 0,5% dienā.

Ņemot vērā minēto, par piešķirtā un neatmaksātā kredīta atmaksas kavējumiem prasītāja par laika posmu no 2014.gada 28.decembra līdz 2016.gada 28.aprīlim ir aprēķinājusi līgumsodu par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu, un atbildētāja to nav samaksājusi 21,49 EUR apmērā. Līgumsods veido 10% no izsniegtā un neatmaksātā kredīta pamatsummas.

Atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus par līgumsoda samaksu, nav cēlusi iebildumus, līdz ar ko tiesai nav pamata apšaubīt prasītājas iesniegtos pierādījumus un līgumsoda aprēķinu.

Tiesa atzīst, ka līgumsods par ikmēneša maksas kavējumu ir pielīgts par saistību, kas izriet no līguma, neizpildīšanu īstā laikā, turklāt Aizdevuma līguma noteikumi paredz prasītājas tiesības vienlaicīgi prasīt gan līguma izpildi (aizdevuma atmaksu), gan līgumsoda samaksu. Tādējādi, ņemot vērā norādītos apstākļus un Civillikuma 1720.pantu, tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda 21,49 EUR piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami prasītājas samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 71,14 EUR (lietas 9., 10.lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR (lietas 8.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības "Latvijas Pasts" tarifiem ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi) šajā lietā kopā ir 5,85 EUR. Ņemot vērā to, ka prasītāja ir samaksājusi minētos izdevumus 4,70 EUR apmērā, tad, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, pārējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,15 EUR apmērā piedzenami valsts ienākumos no atbildētājas.

[8] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas (214,90 EUR) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot parāda summu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

apmierināt AS "Norvik Banka" maza apmēra prasību pret /pers. C/ par naudas piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS "Norvik Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, galveno parādu 214,90 EUR (divi simti četrpadsmit *euro* 90 centi), līgumiskos procentus 65,59 EUR (sešdesmit pieci *euro* 59 centi) par laika posmu no 2014.gada 28.decembra līdz 2016.gada 17.oktobrim, līgumsodu 21,49 EUR (divdesmit viens *euro* 49 centi), valsts nodevu 71,14 EUR (septiņdesmit viens *euro* 14 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četri *euro* 70 centi), nosakot, ka piespriestās naudas summas iemaksājamas bankas kontā LV47LATB00000PATEREUR (AS "Norvik Banka").

Atzīt AS "Norvik Banka", reģistrācijas numurs 40003072918, tiesības saņemt 6% (sešus procentus) gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas (214,90 EUR) līdz sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles noslēguma dienai), bet ne vairāk par minēto parāda summu.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos izdevumus, kas saistīti ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu 1,15 EUR (viens *euro* 15 centi), kas iemaksājami: Tiesu administrācijai, Mūkusalas iela 41b, Rīga, Konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmējs: Valsts kase, Kods TRELLV22, iemaksas mērķis – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā C20270616, kods 21499.

Noteikt atbildētājai /pers. C/ termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei un pierādījumu iesniegšanai Liepājas tiesā par sprieduma labprātīgu izpildi.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnesis (personiskais paraksts) I.Grigorjevs